Uitvoeringsprogramma Spelen Zuid **2026-2027**

Om het aanbod en de kwaliteit van speelplekken in stadsdeel Zuid te verbeteren en aan te laten sluiten op de nieuwste inzichten rond spelen en bewegen, is het Programma Spelen actief. Hiermee geven we invulling aan de fysieke (vervangings)opgaven van de speelplekken in Zuid. Daarbij kijken we ook naar aanvullende kansen en opgaven op de locaties, zoals de verbetering van het groen en buurtinitiatieven, om zo meer positieve impact te maken voor de buurt.

Bestuurlijk visie stadsdeel Zuid

In Amsterdam Zuid werken we in 87 speelbuurten aan 191 speelplekken met als doel om de speelplekken te transformeren tot inspirerende, veilige en toegankelijke omgevingen waar kinderen, volwassenen en ouderen elkaar kunnen ontmoeten, (samen) spelen, ontdekken en bewegen.
We doen dit door:

- Het creëren van speelplekken die bijdragen aan de sociaal, cognitieve en motorische ontwikkeling van de gebruikers;
- Een nabij en gevarieerd aanbod van speelplekken met veilige routes te creëren;
- Te investeren in kwalitatief hoogwaardige, schone en veilige speelplekken die met de buurt in verbinding staan, rekening houdend met het cultureel-historisch erfgoed waar van toepassing;
- Iedere speelplek duurzaam tenzij in te richten;
- Speelplekken inclusief en toegankelijk in te richten, in lijn met de samenspeelbril;
- Bij de aanpak van een speelplek te anticiperen op kansen en ontwikkelingen;
- Per project betrekken we de omgeving en gebruikers. We maken vooraf kenbaar op welke wijze en ruimte er is in het kader van participatie.

Werkwijze

Om het aanbod en de kwaliteit van onze speelplekken in Zuid te verbeteren is sinds 2018 het Programma Spelen actief. Om tot een lijst van projecten te komen van de speelplekken die we willen gaan verbeteren de komende jaren, hebben we de volgende werkwijze:

1) **Vervanging van speeltoestellen (onderhoudsopgave):** de gemeente is eigenaar van de sport- en speelvoorzieningen in de openbare ruimte. Op basis van de jaarlijkse veiligheidsmetingen wordt bepaald in welk jaar sport- of speelvoorzieningen aan vervanging toe zijn. Dit leidt tot een overzicht van alle te vervangen speeltoestellen voor de komende jaren.
2) **Kansen voor verbetering en impact:** we verrijken de vervangings-opgave met gebiedsgerichte informatie. Voor iedere speelplek waar vervanging nodig is kijken we naar andere kansen, opgaven en ontwikkelingen op de desbetreffende plek, om het project aan te koppelen en zo meer impact te kunnen maken in de uitvoering. Denk aan herinrichtingen, groot onderhoud, buurtinitiatieven, sociale opgaven, kansen voor sporten en bewegen, onderhoud van groen en

waterberging. Uitgangspunt is om iedere speelplek duurzaam en inclusief in te richten.

3) Adviezen uit het **Speelruimteonderzoek:** in 2020 en 2023 is het totale speelaanbod in stadsdeel Zuid onderzocht door Bureau Speelplan, een onafhankelijk ontwerp-, inspectie- en adviesbureau gespecialiseerd in spelen, sporten en bewegen voor jong en oud. Het resultaat is een ruimtelijke analyse van de speel- en beweegmogelijkheden in de openbare ruimte in het stadsdeel, waaruit blijkt waar aanbod en kwaliteit van het aanbod in orde zijn en waar er maatregelen getroffen moeten worden om het aanbod en de kwaliteit te versterken. Per speelplek is advies uitgebracht over de afzonderlijke plek, maar ook over de speelbuurt waar het onderdeel van uitmaakt. [1]
4) **Programmering**: waar nodig worden projecten (ofwel de speelplekken die voortkomen uit de onderhoudsopgave) op basis van de gebiedsgerichte informatie en de adviezen uit het Speelruimte-onderzoek, naar voren gehaald of naar achteren verplaatst om aan te sluiten op andere ontwikkelingen op de desbetreffende plek of buurt. Tevens wordt in de programmering rekening gehouden met:

   . **Buurtbudgetten**: bewoners, ondernemers en organisaties kunnen plannen indienen voor het buurtbudget Zuid. De gemeente toetst of ze haalbaar zijn waarna de bewoners het beschikbare budget verdelen over de plannen door te stemmen. De gekozen plannen worden uitgevoerd. Indien een gekozen buurtbudgetplan betrekking heeft op spelen, wordt dit opgenomen in de programmering.

   . **Beweeg-/speelroutes:** in het stadsdeel streven we naar veilige beweeg-/speelroutes tussen de diverse speelplekken. Dat zijn routes die speelplekken aan elkaar verbinden met speel- en sport-aanleidingen, vergroening en kunst. Deze routes zijn weliswaar geen onderdeel van de onderhoudsopgave, maar komen voort uit de bestuurlijke visie. Zeker in een stadsdeel waar de openbare ruimte op sommige plekken zeer schaars is, vraagt spelen enige creativiteit.

   . **Flexibele ruimte**; idealiter behouden we enige flexibele ruimte in de beschikbare capaciteit binnen het Programma Spelen. Dit om **initiatieven** uit de buurt om een speelplek te verbeteren, die in loop van de uitvoering van de programmering binnenkomen, een plek te geven.

Participatie

Elke speelplek is uniek. Daarom stellen we per plek een participatieplan vast. Daarin maken we duidelijk welke belanghebbenden er specifiek rondom die plek zijn en wie gebruik maken van de speelplek. De uitgangspunten voor participatie rond speelplekken zijn;

- Kinderen krijgen altijd actief een stem in het participatietraject.
- We zetten ons extra in om het perspectief van mensen met een beperking te betrekken door hen zoveel mogelijk als ervaringsdeskundige uit te nodigen.
- Bewoners die direct aan de speelplek wonen wordt altijd om advies gevraagd.

[1] Speelbuurt is het deel van een wijk of buurt waarin kinderen van 6 tot 12 jaar zich vrij kunnen bewegen zonder barrières als drukke wegen, watergangen, spoorlijnen of parken. Speelplekken zijn te verdelen in stedelijke totems (een park of grote openbare plek met daarin meerdere speelplekken), wijktotem (een inclusieve speelplek met veel (vrije) ruimte, voldoende uitdaging in speelobjecten en een hoge verblijfswaarde met voldoende groen, bankjes en afvalbakken) en buurt/blokspeelplekken (kleine plekken geschikt voor de speelbuurt of direct omwonenden).

- In buurten die kwetsbaar zijn, willen we ook eigenaarschap en actie burgerschap stimuleren. Wanneer een speelplek op een plein zit met meerdere functies is er een pleinenaanpak met een eigen participatietraject. Bij speelplekken waar het mogelijk is om groen toe te voegen, onderzoeken we altijd of er behoefte is aan medebeheer. Zodat ook na de oplevering van de nieuwe speelplek de buurt en de gebruikers zich verantwoordelijk voelen voor het onderhoud van groen en de speelplek. We werken dan in het participatietraject toe naar een beheerovereenkomst.

Voor de start van een project wordt in het participatieplan beschreven hoe de participatie wordt vormgegeven, wat het doel is en wat de ruimte is voor de belanghebbenden om invloed uit te oefenen. De portefeuillehouder stelt het participatieplan vast en nadien volgt publicatie op Open Amsterdam - Open Overheid - WOO. Na afronding van het participatietraject wordt een verslag opgesteld waarin het participatieproces wordt beschreven, hoe dit is verlopen, wat de opbrengst is en tot welke conclusie het projectteam is gekomen om tot een keuze voor het ontwerp van de speelplek te komen.

Programmering 2026-2027

Hierna volgt de programmering. Voor de komende jaren staan 43 projecten* op de programmering van het uitvoeringsprogramma. Waar mogelijk, is opgenomen welk aanverwant/overkoepelend project de speelplekken of speelaanleidingen onderdeel van uitmaken. Eveneens is opgenomen of het een speelplek (incl. vervangingsopgave) of een speelaanleiding op een beweeg-/speelroute betreft.

Disclaimer:
* Als een speelplek niet in dit uitvoeringsprogramma staat, kan het zijn dat toestellen 1-op-1 worden vervangen.
* Afhankelijk van de vervangingsopgave, conditionerend onderzoek, participatie, bestuurlijke besluitvorming of andere onvoorziene omstandigheden kan het zijn dat planningen wijzigen.

Buitenveldert, Zuidas

PROGRAMMERING 2026 (14)

Hofjesaanpak: in 2026 gaan we verder met het opknappen van speelplekken in Buitenveldert. Per speelplek wordt gekeken welke toestellen en ondergronden aan vervanging toe zijn en in hoeverre zij cultuurhistorische waarde hebben (Aldo van Eijck ontwerp). We pakken meerdere hofjes gelijktijdig aan (per speelbuurt) om de onderlinge samenhang en diversiteit tussen de hofjes te waarborgen. Onderstaande plekjes worden gelijktijdig aangepakt per speelbuurt, waarvan enkele plekken in samenwerking met groot onderhoud:

- Gunterstein, Nieuwerhoek (speelbuurt 4);
- Duinbeek 14, Moermond 13, Ter Boede 14, Rietnesse 13 (speelbuurt 6);
- Loevestein 191, Doddendaal 189 (speelbuurt 13);
- Valkhof, Wijenburg , Loevestein, Doddendaal 12 (speelbuurt 18);
- Oldengaarde (speelbuurt 20).

Speelplek

- Speeltuin Amstelpark

PROGRAMMERING 2027 (15)

Hofjesaanpak: in 2027 wordt de hofjesaanpak voortgezet en afgerond.

- Keverberg, Groot Blankenberg (speelbuurt 2);
- Vijverhoef 26 (speelbuurt 5);
- Zuidewijn (speelbuurt 8);
- Ennemaborg, Frieslandstraat, Schierstins, Friesland (speelbuurt 19).
- Oldengaarde 130 (speelbuurt 15)
- Geervliet /Rotterdamsepad
- Wijenburg 213, Kiefskamp 91 (speelbuurt 13)
- Drakestein, Rhijnestein 138, Sijpestein (speelbuurt 15)

De Pijp, Rivierenbuurt

PROGRAMMERING 2026 (4)

Herinrichting Hemony- en Willibrodusbuurt En IJsleplein bij de herinrichting van de Hemonybuurt en het IJselplein worden de speelplekken ook meegenomen.

- Hemonylaan
- Willibrordusplein
- IJselplein

Speelplekken

- Juliette Sluijsplein. (voormalig Vechtplein)

PROGRAMMERING 2027 (2)

Herinrichting Gerard Doubuurt: vooruitlopend op de herinrichting van deze buurt worden twee speelplekken opgeknapt.

- Gerard Doustraat
- Nicolaas Berchemstraat

Oud-Zuid

PROGRAMMERING 2026 (6)

Museumpleinbuurt: in deze buurt worden vijf speelplekken in onderlinge samenhang en diversiteit opgepakt. Vier plekken zijn inmiddels uitgevoerd (Museumplein, Pieter Baststraat, Frans van Mierisstraat en de Hondecoeterstraat).

- Banstraat 46

Speelplekken

- Vlietstraat
- Adam van Scheltemaplein
- Hobbemakade
- Klauterpad Vondelpark
- Willaertplein

PROGRAMMERING 2027 (2)

Speelplekken

- Woestduinstraat
- Skatepark Olympiaplein